

Янютіна Ю.О., бакалавр
Київський національний
університет технологій та дизайну
Кремень О.І., к.е.н., доцент
Київський національний
університет технологій та дизайну

ОБОРОТНИЙ КАПІТАЛ ЯК ДЖЕРЕЛО ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Наслідком кризових явищ та нестабільності в сучасних умовах функціонування вітчизняних підприємств є гостра недостатність фінансових ресурсів і пошук джерел фінансування оборотного капіталу, адже від його стану та швидкості обороту залежить ліквідність, фінансова стійкість та платоспроможність суб'єкта господарювання. Саме тому економічна сутність ефективного використання оборотного капіталу полягає у визначенні впливу на діяльність підприємства процесу оптимізації обсягу і структури джерел його формування та раціонального використання у процесі здійснення обороту.

Існують три підходи щодо тлумачення сутності оборотного капіталу. Згідно з першим підходом оборотний капітал – це грошові ресурси, вкладені з метою формування фондів обігу та оборотних виробничих фондів тобто оборотний капітал визначає як мобільні активи, які використовують і реалізують протягом року або операційного циклу. За другим підходом оборотний капітал розглядають як авансовану вартість. На відміну від зазначених раніше визначень, тут наголошується, з одного боку, на рухомому відновлюваному характері авансованої вартості, яка повертається у грошовій формі після закінчення кожного кругообігу, з іншого – на тому, що виготовлений додатковий продукт не є частиною оборотного капіталу. Третій підхід характеризує оборотний капітал як мобільні активи, які підприємство використовує під час своєї господарської діяльності протягом року або операційного циклу [2].

Основними характерними рисами, які визначають економічну сутність оборотного капіталу, є:

– у процесі кругообігу оборотний капітал процесі кругообігу може набувати форми виробничих фондів і фондів обігу, тобто його залучають до обігу для повернення після закінчення одного кругообігу та інвестування до іншого;

– авансування оборотного капіталу доцільно здійснювати тільки в обсягах, що забезпечать безперервність його кругообігу;

– тривалість обороту оборотного капіталу має забезпечувати ефективність як фінансово-економічної діяльності підприємства в цілому та і оборотного капіталу;

– рівень організації кругообігу оборотного капіталу має бути здатним забезпечити отримання достатнього рівня прибутковості, платоспроможності, рентабельності та фінансової стійкості підприємства.

З огляду на все вище зазначене, оборотний капітал слід розглядати як ресурси підприємства, які можуть бути обернені в кошти протягом одного року або одного операційного циклу, авансовані на формування оборотних фондів і фондів обігу з метою забезпечення безперервного процесу їх обігу й відтворення та грошових коштів з метою їх використання для забезпечення прибутковості, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. Таке тлумачення поняття оборотного капіталу вказує на його вартісну природу, визначає термін та розмір авансування вартості, форми втілення оборотного капіталу (оборотні виробничі фонди, фонди обігу та короткострокові фінансові інвестиції), а також мету авансування – забезпечення безперервного процесу їх обігу й відтворення, а також збереження прибутковості, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

Забезпечення ефективного використання оборотного капіталу підприємства є важливою складовою процесу управління як системи управління оборотним капіталом, так і всієї системи управління фінансовими ресурсами підприємства й полягає у визначенні оптимальної структури та достатності оборотних активів та джерел їх формування.

На формування оборотного капіталу і політику управління ним здійснюють вплив виробничі, фінансові, маркетингові фактори та

загальноекономічні умови. До виробничих можна віднести сезонність виробництва, висока матеріаломісткість та фондоємність, які потребують додаткових джерел оборотного капіталу та сприяють збільшення його обсягів для фінансування постійних витрат. Високу залежність від стану конкурентного середовища та умов реалізації продукції мають Маркетингові фактори. До фінансових факторів, які обмежують ефективність формування і використання оборотного капіталу належать : недостатню розвиненість ринку капіталу, високу вартість позикових коштів, обмежені фінансові можливості підприємства.

Забезпечення ефективності формування та використання оборотного капіталу підприємства потребує прийняття управлінських рішень, спрямованих на збільшення прибутковості його діяльності та розробки концептуального підходу щодо її забезпечення шляхом організації управлінського впливу на діяльність підприємства з оптимізації обсягу і структури джерел його формування та раціонального використання у процесі обігу. Таким чином, управління оборотним капіталом є необхідною складовою фінансового забезпечення діяльності, адже від стану оборотного капіталу залежить його прибутковість та фінансова стійкість, платоспроможність та ліквідність.

Література

1. Дубей Ю.В. Шляхи підвищення ефективності використання оборотного капіталу промисловими підприємствами України. *Економічний вісник*. 2018. № 2. С. 102-108.

2. Носань Н.С. Мартінович В.Г. Сутність та генезис економічної категорії «оборотний капітал підприємства». *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 15. С. 272-275.

3. Пархоменко О.П. Оборотний капітал в умовах глобальних викликів : формування та використання : монографія. Луганськ : Видавництво «Ноулідж», 2012. 216 с.